

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZANTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 24

A délszláv veszedelem tanúsága.

Novemberben a fővárosban járva, belátogattam az új parlamentbe is. Javában folyt a horvát obstrukció és bama-latos volt azoknak a délszláv összeesküvőknek a vakmerősége, amelylyel nemcsak hogy hónapokon át megakadályozták a parlamentben a magyar szót, hanem egyenesen a kiegyezés fennakadására törekedve, végtelen anyagi nyomort akartak ennek a szerencsétlen országnak nyakába zudítani.

Szokva levén hozzá, hogy minden politikai magatartásnak igazi hátterét keressem, kerestem azt itt is és bármenynyire ellentmondottak nekem egyesek, azt állítottam, hogy itt egy jól kitervezett összeesküvés szálaít kell keresni.

Mert a dolog úgy áll, hogy ha valaha Magyarországra komoly veszedelem zudul, az csak a délszláv részről támadhat.

Azoknak az embereknek mi nem kellettünk soha, nem is fogunk kellenni soha. Kivételes helyzetükkel mindig visszaelni levén hajlandók, a magyarságot a legürelmetlenebb sovinizmusba fogják kergetni, hogy a magyar birodalmat foly-

ton gyengítsék. Szerencsétlenség volt, hogy Horvátország folyton dédelgettetett. Még nagyobb veszedelem, hogy Bosznia is ide került. Neki állottunk ennek a népnek, kimósdattuk, kitakarítottuk, rendbehoztuk a háza tájékát és szidalomnál egyéb hálát nem találunk. Szerbiát a Ländlerbank e tartományát éppen a Rothschild csoport kedvéért simogattuk, becéztük, segítőkészek és a vége lett a nagy szerb összeesküvés.

Mert horvát, dalmát, bosnyák, hercegóc, montenegrói és szerb ez mind egy és ugyanazon nemzet, dialektikus és vallási különbségek vannak köztük, de a nyelv egy, a nemzeti öntudat is egy és ami sikerült a tengeren túl Itáliának forradalmi uton Ausztria rovására, miért ne sikerülne a tengeren innen a forradalmi uton ugyancsak Ausztria rovására? Aztán meg miért kelljen éppen Ausztria rovására csinálni a dolgot? Hát nem lehetne-e felállítani egy délszláv secundogeniturát akár Belgrád, akár Zágráb székhellyel? Ha már forradalmi talajon állanak, miért ne kimélnék a vért, amíg lehet.

Ausztria és a magyarok közt a feszültség nagy, egy kis osztrák rokonszenvet mutatni s a magyarokat obstrukcióval lehetlenné tenni valóságos fejlődési gondolat. Bécsben nem irtóznak

már úgy a szláv szótól, a csehek segítségével biztos, Magyarországon pedig a tótok és szerbek mindig apbatók a nemzetbontás munkájára.

Tetszik látni, hogy magyarítottam én akkor magamnak a horvát obstruktorok vakmerőségét.

És most jön Nasztics és dacára, hogy a szláv írói világban nagyon képes szerepe van, egy röpirattal leleplezi a csakugyan létezett nagyszerb összeesküvés részleteit.

Hivatalos körökben az a tendencia nyilvánult meg, hogy, ha már a dolgot nem lehet véka alá dugni, legalább össze kell zsugorítani.

Csak hogy nem megy ám!

Az elfogottak száma nőttön nő, a letartóztatottak közt mind jelentékenyebb szerepű egyének kerülnek elő. S ha egy nemzet az összeesküvés terére lép, annak aztán se hossza, se vége. Így tettek a görögök, az olaszok, a németek. Ezt a mintát követik most a délszlávok. Ha nem sikerült ma, sikerül holnap vagy holnapután.

A düh, a harag, az elkeseredettség már vérében van a délszlávoknak. Nincs hozzájuk hasonló kegyetlenség és ravaszság dolgában. Csak ravaszságuk, csak vakmerőségük nagyobb. Nyugodni nem fognak sohasem.

„TISZANTÚL” TÁRCZÁJA.

Biharfüred tündérnapjai.

Megfordult a világ! Mintha télapó köpenyegébe burkolózott volna a nyár. Az ősök napistene télapó fagyos csuháiba tujt el a nyár elején Borzongással vegyes aggodalommal lesték a forróságot és a hűvös árnyas helyek keresése helyett az egész nyáron át a melegre kellett vadászni! Mi természetesebb, hogy ezreit költötte föl a szakavatott és műkedvelő időjósoknak ama természeti ösztönnél fogva, hogy azt szeretjük hinni, de nem csak hinni, hanem ráérő-zakolni magunkra; a mi nekünk legjobban esik.

Csalódott nyaralók, akik a naptári nyárra utalva téli ruhában az alsós játék élvezetében keresték fedél alatt, fűtött helyiségben, fojtó dohányfüstben szaturált légkörben, hallgatva a hulló esőcseppeket, gyakran égdörgéssel garnirozva, — ne tekintetek epés irigységgel az ő Bihar ormaira, hol a megfogyott, de meg nem tört, betegek gyógyulást keresők, üdülők serege lelkes örömmel üdvözlük az azurkék égen, a fenyő csucsán megjelenő napot, mely erős sugaraival a megkéssett nyarat varázsolja elő.

A kirándulások Biharfüreden ismét meg-

kezdődtek és a budapesti turisták elragadtatással dicsőítik a Bihar hegység rejtelmait, varázslatos, sziklás völgyeit, ózondús természetes parkjait, tüneményeszerű vizeséseit, jég-, hó- és csepkőbarlangjait.

Az üdülők serege pedig a fürdőtelep kellemes sétatányain igyekszik reparálni azt, amiből leggyakrabban önhibáján kívül megfosztatott — az egészségét.

Csakugyan mintha az abnormis időjárás megfordította volna a fürdőzők hajlamait is. Még a múlt időkből Augustus vége már a biharfüredi tartózkodás záradéka volt, ma csak nem a szezon kezdetét mutatja. Naponként érkeznek fővárosiak, kiknek egy része a fürdő másik része pedig az idén minden képen nyertes helyettesítők, a kik teli tüdővel szívják a fenyő illatot és élvezik Biharfüred kellemait.

Ma nagy kirándulást rendeztek. Budapesti és alföldi fürdővendégek tizennégyen, a Drágán völgybe indultak kelő felszereléssel, hol Vaszali obligát vezetővel nemcsak az Ördög malmi vizesést szándékoznak megtekinteni, hanem a Jád völgy felől épülő vonat munkálatait is. Az éjjel érkezett három turista, kik a Jád-völgy felől már vasutal jöttek csaknem ideig. Szóval a hajnal pirja már meg van Biharfüred kényelmes megközelíthetőségének, a midőn a Bihar hegység pazar kincseinek tárháza meg-

nyílik. Nagyban előmozdítja ezt a Kornics gróf által tervezett villamos mű is, melynek most van hivatalos bejárása. Holnapra érkezik mint hallom egy tizenöt tagból álló mérnök, bányász, erdészekből álló társaság, mely kutatási központul Biharfüredet szemlélte ki, honnét minden irányban szemléket szándékoznak az egész Biharfüred környékén tartani. A vendégek száma az érkezőkkel a távozók eddig ki vannak egyenlítő, mért a napsugaras, enyhe idő nagy vonzó erővel bír.

K—y—f.

Az én ikernővérem.

— Angolból. —

Ismerted ön Gwin Nellit? Nem a színésznőt, a másikat? Nem? No, én ismerem őt. Ismernem kell, mert hiszen ikernővérem, noha éppen husz évvel idősebb mint én. És ez a korkülönbség közte és én köztem az a sajátos történet, melyet önnek el akarok beszélni.

Születésünk alkalmával teljesen egykorúak voltunk, mint az tisztességes ikerpárnál mindenkor történni szokott, mert az az egy pár perc csak nem jöhet számításba, vagy igen? Jó, akkor én voltam idősebb, mert én teljes 12

Uj férfi-, fiu- és gyermekruha-üzlet.

Van szerencsénk a t. ruhavásárló közönség b. tudomására hozni, hogy **Zöldfa-utca (Zöldfa-szálloda épületében, a Söröcsarnok mellett)** e hó folyamán egy hol legfinomabb szövetekből készült ruhák óriási nagy választékban és igen olcsó árak mellett kerülnek eladásra. **Jelszavunk:** „Kevés pénzért szép ruhát, jó ruhát és csinos ruhát. — Megtekintés ingyen, próbabevásárlással meglehet mindenről győződni — Kiváló tisztelettel

GELBERG és NAGY.

Ime, ez a háttére annak a nemzetiségi politikának, amely a román- és magyar elem egymáshoz való közelebb-hozzásán fáradozik.

A román aktivista képviselők magatartásukkal a délszláv elemeket csak felbátorították s a magyar irányadó köröket, kik a délszláv mozgódásokat már tudták, a legvégsőig elkészerítették. Amit a parlamentben elrontottak, azt most már békés hurok pengetésével alig hozhatják helyre.

Magyar politikai körökben egyre jobban tért hódít az eszme, hogy a románokkal is éppúgy kell elbánni, mint a délszlávokkal.

Ez a felfogás odavezetne, hogy a délszláv összeesküvés a déli népek összeesküvésévé nőne ki magát.

Ezért kell a román tulzokat a néptől, amely úgy is elfordult tőlük, elszigetelni és oly mérsékelt elemeket hozni felszínre, akik a magyarság és románság érdekközösségén s a politikai magyar nemzet egységének alapján építik fel politikájukat.

A délszláv veszedelem nemcsak a magyarságnak, hanem a románságnak is veszedelme. Ez a veszedelem most már bárki, bármit mond is, állandó fog maradni. Vagy egy vagy más alakban a szláv hydra felüli a fejét. A magyarságnak tehát és a románságnak mind addig míg a szláv eszmék túltengéseit le nem törték, egy és ugyanazon politikát kell folytatniok.

De mennyi keserves türebe és szenvedésbe kerül ezt a tételt mind a két nemzet előtt bevitatni! Hisz ma semmi sem látszik távolabbi dolognak, semmi sem látszik lehetetlenebbnek, mint a románságnak és a magyarságnak egymáshoz való közeledése!

És mégis, minthogy a történelmi tényekben magasabb logika nyilvánul meg, ennek engednünk fog kellene mindkét részen.

Különösen csekélységemnek velették szememre, hogy tulzom a délszláv veszedelmet, csak hogy közeledést indokoljak magyarok és románok közt! Bár lehetne ezt a veszélyt még tulozni! Nincs veszedelem, amelyeknél nagyobb legyen s éppen a veszélynek ez a nagysága követeli, hogy a hazai nemzetiségek a politikai magyar nemzet egységének szilárd alkotmánya alatt keressenek nemzetgazdasági és kulturális munkájuknak szétrombolhatatlan alapot.

Nem szeretném, ha jeltelen sirjaink felett valaha a szláv diadal zengené hymnusát. Hát miért élt akkor ez a két faj, telve duzzadó erővel, ha nem tudta medrébe szorítani a szláv áramlatnak most még fékezhető hullámain?

Gedeon.

A munkaadók országos szövetsége.

Szólnokról jelentik: Tegnap alakult meg itt az általános munkaadók országos szövetsége. A gyűlésen nagyszámú iparos és kereskedő jelent meg. A gyűlés folyamán *Edvi Illés* László előadást tartott a szervezkedés szükségéről, majd utána *Farkas Elek* az ipartörvénytervezetről beszélt. Az előadások után a gyűlés kimondta, hogy több világosságot kíván az ipartörvény tervezetében s kívánja, hogy a hatósági munkaközvetítők kizárólagossági joga ne léptessék életbe. A munkásbiztosítási törvény tárgyalása során kimondta a gyűlés, hogy Magyarország munkaadói nem lévén olyan viszonyok között mint a külföld nagy iparos államai, nem bírhatják ki az áldozatot, melylyel a munkásbiztosítás ügyében mutatkozó deficit fedezésére kényszerítettnek, miért is felkérték

a város képviselőjét, *Nagy Emilt*, hogy saját hatáskörében hasson a törvénynek a munkaadókra nézve sérelmes határozatai megváltoztatására.

A király Zmejánovicst nem erősítette meg. A félévitalos »Magyar Távirati Iroda« jelenti: Ma érkezett le a király döntése a görög-keleti szerb patriárka választás ügyében. Ötletsége *Zmejánovic* verseci püspöknek patriárkává történt megválasztását nem erősítette meg és elrendelte, hogy a kongresszus *Zmejánovic* kiárásával új patriárkát válasszon. A király *Zmejánovic*st főleg azon okból nem erősítette meg, mert nem bírja a magyar nyelvet, hazánk törvényei pedig a magyar nyelv tudását még a hierarchia alsó fokain is megkövetelik. A kongresszust a királyi döntés kihirdetése és az új patriárka-választás megejtése céljából szeptember közepén fogják egybehívni.

Reformok a hadseregben — a hadügyminiszter rendeletei. Eddig se igen féltek a szép szál legények a katonai sortól. Ha október elsején nehéz is a bucsuzkodás, csak az aggódo anyák, meg a gyöngeszívű mátkák sóhajtoznak sirnak. A nagy fiu, pengő sarkantyúval, szép baka nótákkal állított be a nagy áristomba, félős kaszánnyákba, császár kenyérére. Magadással kiszolgálta a keserves három esztendő, mely alatt csak az tudja, hogy mit szenvedett a magyar fiu, aki már beleunt a komisz kenyérbe.

Végre valahára azután arról adhatunk hírt hogy ezentúl jobban megbecsülik a magyar fiukat. Egy nagyfontosságú s nagy jelentőségű katonai reform kerül megvalósításra: az egyszerű katonáknak, a magyar legényeknek megbecsülése.

Ismeretes, hogy legutóbb egyre sűrűbben történtek felszólalások és tiltakozások a közös-hadseregben tapasztalható katonai brutalitások ellen. E nanaszok és tiltakozások bírták rá

és fél perccel előbb pillantottam meg a világosságot, mint a nővérem, akit még akkor nem hívtak *Gwin Nellinek*, mert csak később keresztelték meg.

Tehát én voltam az idősebb, az határozottan állott s apám és anyám bizonyíthaták. Több éven át egyforma idős is maradtam vele, vagy csak az említett percekkel idősebb, mint a nővérem. Tizenkét esztendőig, úgy hiszem. Ekkor egy napon kezdődött a történet.

— Hány éves vagy? — kérdezte egy csinos fiatal ember a nővéremet s eközben megcsipette az arcát.

— Én? Tizennégy éves, — felelte ő s egészen belevörösödött; én a számát tátottam e hazugságra.

— De *Nelli*, — fogtam őt vallatóra, — hogy tudtál annak az urnak olyat hazudni?

— Te ostoba fickó vagy, — förmedt rám. Hát miben hazudtam?

— No hiszen, még csak tizenkét éves vagy!

— Ebből látszik, hogy milyen bárgyu vagy. Férfiak és fiúk mindig annyi idősök, a mennyit valóban, a nők és leányok ellenben, amennyit ők akarnak.

— Igaz az papa? — kérdeztem az apám-

tól később és elbeszéltem neki az egész dolgot.

— Ugy látszik, hogy igen. De az istenért ne szólj róla semmit a mamának.

— Hát ő nem tudja?

— Oh igen! De nem szabad tőle ilyesmit kérdezni.

Nekem azonban nem hagyott nyugtot a dolog.

— És honnan van az, hogy a nők olyan idősök, amint akarják.

A papa erre féltékeny tekintett körül s aztán így szólt:

— Fiam, azt te még nem érted; azoknál ugyanis a vértől van.

Es ettől az időtől fogva megindult a fel- és leszállás, a hogy sohasem hittem volna.

Mikor tizennégy éves lettem, az én nővérem már rég tizenhat éves volt, mikor én tizenhat éves voltam, ő tizenhét volt; mikor én tizenhét, tizennyolc, tizenkilenc, husz éves voltam, ő mindig tizenhét éves maradt.

Ekkor elkerültem hazulról. Három év múlva haza tértem és ez idő alatt a nővérem már egy teljes esztendővel idősebb lett.

— Hány éves a kedves nővére? — kérdezte egy ízben tőlem egy fiatal ember.

— Mi ikertestvérek vagyunk, mondtam

én, én huszonkét éves vagyok és ő tizennyolc.

Először rám nézett, aztán kacagott. A nővérem pedig, a ki ördög tudja miképp, megtudta ezt, ettől a naptól fogva ellenségemmé vált. Mert a nők mindent megtudnak bocsájtani, csak ezt nem.

És így folyt a dolog szépen tovább.

Nővérem férjhez ment, ez azonban mit sem változtatott a helyzeten, mert mikor én harminckét éves voltam, ő még nem lépte túl a huszonötöt és mikor én negyven voltam, akkor ő éppen harminckettő lett...

Mivel azonban a lánya, ki tizenöt naptári év előtt jött a világra erőnek erejével már tizenhét akart lenni, a számítás pedig így az anyára nézve egészen fatálisan ütött volna ki, megdöbbenő gyorsasággal rászánta magát, hogy megvénül.

Pár hét alatt 33, 34, 36, 38 éves lett, aztán utólért engemet 40 nel s nemsokára túl is haladt öt esztendővel.

— Hajh, megöregszik az ember, — mondotta.

— Senki sem hinné el ezt kegyednek.

— Pedig hát, fájdalom, úgy van! És ugyszólván még rosszabbul is volt, mert a legközelebbi nap már megint két esztendővel lett öregebb, míg a lánya már hajlandóságot mutatott ismét valamivel fiatalabb lenni.

TÁTRAY GUSZTÁV

kézi munka és rövidáru üzlete Rákóczi-út 4. orsolya tem-
plom mellett. Helyi és vidéki telefon 783. sz.

Elismert szolid kiszolgálás!

!! FONTOS A SZÜLŐKNEK !!

Iskolai idényre kézi munka és mindenféle gyermek ke-
lengyék előírás szerint. Harisnyákban és mindennemű rövid-
áruban nagy raktár, legolcsóbb árak!

most Schönaich báró közös hadügyminisztert, hogy a legtitkosabb jellegű rendeletet küldötte a hadtestparancsnokoknak és ebben elrendeli, hogy a felettes katonai hatóságok durvasága és brutalitása ellen érkezett panaszok ezentúl nem fegyelmi uton, hanem katonai büntetőbírórság által torlandók meg. E rendelkezés szerint a parancsnokok a tudomásukra hozott panaszokat bünygi eljárás elé viszik és beigazolásuk esetén a hibázó tisztre vagy altisztre a hadbírórság szab szigorú ítéletet.

A nevezetes rendelet nem a parancsnokságoknak, hanem az egyes parancsnokoknak nevére érkezett azzal az utasítással, hogy az alantosok annak tartalmáról kioktatandók és a rendelet betartása szigorúan ellenőrizendő. Fontos törvény szentesítését közli a bécsi hivatalos közlöny. Osztrák lapokban olvassuk, hogy a hadsereg és honvédség ottani kötelékébe tartozó tartalékosok, ha fegyvergyakorlatra való bevonulásának alkalmával családjuk életfenntartása kerül veszedelembé, szolgálatauk tartamára bizonyos segélyt kapnak és pedig már augusztus 1-től számítva. Amint értesülünk, őszre a magyar honvédelmi miniszterium is hasonló értelmű törvényjavaslatot fog benyújtani. Lapjainkban évek óta hangoztattuk, hogy a fenti terv egyenes folyománya a társadalmi méltányosságnak. Örülünk tehát már e hírek is és óhajtuk megvalósulását! Általában a hadkötelezettség társadalmi szempontokból reformra szorul. Az igazság azt kívánja, hogy a véderővel szemben rójjá le tényleg minden épkézláb ember a maga tartozását. Ma nincs úgy, mert a ludalpu, lábizzadáson, szűkmeilű, bicegő, ikszlábu, félsüket vagy rövidlábú megmenekszik e címen minden állami terhes szolgálattól. Pedig hát holmi rakárőr, tisztiszolga, irnok, küldönc s a többi nagyon is kitelnék belőlük. Ezen a címen sokakat lehetne aztán méltányolást érdemlő családi szempontokból fölmenteni, vagy póttartalékba sorozni. A készülő új véd-

erő törvényben ezeknek a szempontoknak méltányolást a szociális igazság nevében behatóan kell sürgetni.

A káptalan köszönete.

Nyolc nap óta ősei mellett nyugszik már boldog emlékü megyés püspökünk dr. Szemrecsányi Pál. Az elhunyt főpásztor végtisztessége alkalmából úgy Nagyvárad városa, mint Biharvármegye kivette részét a gyászról s részvétnek méltóképen adott kifejezést.

A nagyvárad-i latin szertartású káptalan legutóbb tartott ülésének határozatából Palotay László pápai praelátus, nagyrépost a következő átiratban köszönte meg Nagyvárad város részvétét:

Tekintetes
Bordé Ferenc polgármester-helyettes urnak
Helyben.

Felejtetlen szeretett Püspök urunk, főtisztelendő dr. Szemrecsányi Pál ur. Ó Nagyméltóságának elhunytával káptalanunkat és egyházmegyénket ért súlyos bánatunkat a Tekintetes Tanács és Nagyvárad város Tekintetes Törvényhatósága sietett velünk megosztani, amelyben szeretett főpásztorunk iránti kegyeletének meghatározó módon volt szíves kifejezést adni. Disztes koszorút helyezett a megboldogult koporsójára, itteni és Sáros-daróci temetésén küldöttségileg képviseltette magát, azonkívül a tisztelt városi rendőrség a holttest megérkezése és a temetés alkalmával oly tapintatos körültekintéssel működéssel működött, hogy minden a legnagyobb rendben s a megboldogult emlékének megfelelő s méltó módon folyhatott le.

Fogadja ezért Tekintetes polgármester helyettes ur hálás köszönetünket s legyen szíves ezt a Tekintetes Tanácsnak, Nagyvárad város Tekintetes Törvényhatóságának s a tisztelt városi rendőrség előtt is tolmácsolni.

Tisztelettel lévén
Nagyváradon 1908. augusztus 19-én tartott törv. ülésünkben.

Nagyvárad-i l. sz. káptalan képviselőiben:
Palotay László.

Ezenkívül a káptalan nevében köszönő átiratot intézett a nagyrépost Biharvármegye alispánjához is, amelyben köszönetet mond a vármegye részvéteért, a küldött koszorúért s hogy résztvett a vármegye törvényhatósága a nagyvárad-i temetésén és küldöttség által képviseltette magát a sáros-daróci temetésén.

Köszönő átiratot intézett még a káptalan a 37. ezred parancsnokságához és a 4. honvéd gyalogezred parancsnokságához, a zenekar ki- rendeléseért és a rend fenntartását teljesítő csapatok kiküldéseért.

Az igazi önkéntes katonák.

A biharpüspöki legények vizsgája.

Vasárnapi számunkban megemlékeztünk már, hogy Biharvármegyei községekben a még katonai kötelezettségüknek eleget nem tett legények rendszeres katonai gyakorlatokat tanul-

nak. A gyakorlatokról tegnap számoltak be a legények, még pedig szakemberek előtt, akik nagy elismeréssel nyilatkoztak a tapasztalt tudás fölött.

A vizsgáról tudósításunk a következő:

A Biharvármegyei katonai gyakorlatokat tanult legények közül tizen vasárnap reggel félkilenc órakor a Volfi erdő mellett lévő nagy lövőtéren bemutatták eddigi tanulmányaikat. A bemutatáson jelen volt Szabó Lajos honvédszázados Budapestről, honnan a honvédelmi miniszter egyenes megbízása útján jött le. A 4. honvédezerred kiküldöttje, Szűcs Sándor főhadnagy volt. A vármegye képviselőiben Balogh János főjegyző jelent meg.

A honvédelmi miniszter képviselőiben megjelent Szabó Lajos százados az ifjak tisztelgése után pár szóval tudomásukra hozta az önkéntes katonáknak, hogy a honvédelmi miniszter a biharpüspöki ifjak működését élénk figyelemmel kíséri s ezért küldte ki őt. Kötelességévé tette egyszersmind, hogy a tapasztaltak felől részletes jelentést tegyen.

A honvédelmi miniszter kiküldöttje ezután 90 koronát adott át Bugyi Sándornak, hogy ebből 40 koronát Szeghalmi Imrénnek adjon át azért amiért a legények oktatásában tevékeny részt vett. A még fennmaradó 50 koronát ajándék tárgyakra kell fordítani s ezeket a jövőben jó eredményt elért ifjak között kell kiosztani.

Ezután kezdetét vette a gyakorlat. Katonásrendben pontosan s elismerésre méltó ügyességgel végezték a gyakorlatokat katonai vezényszóra. A lövészet megtartása után megállapították, hogy: történt 50 lövés s ebből talált 26.

A honvédelmi miniszter kiküldöttje a tapasztaltak felett teljes megelégedésének adott kifejezést. A lövések megtörténte után a miniszteri kiküldött lelkesítő és kitartásra buzdító beszédet intézett a legényekhez s a gyakorlatot befejezettnek nyilvánította.

Ezután a liatalságról csoport fényképeket vettek fel, mely fényképeket a honvédelmi miniszterhez is felfogják terjeszteni.

Hogy a honvédelmi miniszter kiküldöttje a tapasztaltakról bő és kimerítő jelentést tessen, az egyet élén álló s a záróvizsgán szintén jelen lévő Bugyi Sándor református lelkész társaságában Biharvármegyei is átrándult, ahol az ifjuság összes felszerelését megtekintette.

Vitriolmerénylet egy ügyvédjelölt ellen.

A kaszirnő szerelme

Az elhagyott szerelmesek, vagy más szóval családott szerelmesek legközönségesebb bosszúja a vitriolmerénylet játszódott le tegnap este Nagyszalontán. Egy családott kaszirnő vitriollal öntötte le szerelmét, akivel évekig együtt turbékolta. A merénylet áldozata jelenleg élet és halál között lebeg, míg a tettes a bíróságnál várja további sorsát.

Első emélyl géperőre berendezett kőfaragóműhely és

— s i r k ő g y á r . —

Kolozsvár, Dézsma-utca 21. sz.

Központi iroda Kolozsvár. Telefon 662.

Fióktelepek:

Déva. Nagyszeben. Bánpatak.

Gerstenbrein Tamás

szobrász és kőfaragó mester Nagyvárad, Rákóczi-út 55. (Diósi fatelep).

Ajánlja nagy raktárát: Saját készítményül márvány, gránit, syenit, labrador
Siremlékekben. Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyszintén régi
sírbojtok s sírkövekrenoválását a legolcsóbb árak mellett.

Az esetről, amely a különben csendes hajdu városnak most szenzációját képezi, tudósítónk a következőket jelenti:

Dr. *Krapézi Béla* ügyvédjelölt Nagyszalontán töltötte jogász éveinek legnagyobb részét. Ez alatt az idő alatt állandóan dr. *Podhráczky Rezső* nagyszalontai ügyvéd irodájában dolgozott. Tanulmányai és az irodai munkák időt engedtek az ügyvédjelöltnek arra is, hogy a szerelem oltárán áldozzék. Az ügyvédjelölt balul választotta meg szerelmét, akinek fiatalon bohém módra feltárta szívéét. Ez a nő *Zsámbolt Erzsébet* volt, akit mint kaszírót ismert meg a nagyszalontai Korona-kávéházban.

A kaszírót szívesen vette a csinos ügyvédjelölt udvarlását s készpénznek tekintette annak minden szavát. Az ügyvédjelöltet besorozták katonának. Mint egyéves önkéntes Debrecenbe lett beosztva. A kaszírót ez alatt az idő alatt sem birt megválni Kaperitől s utána ment. Debrecenben az önkéntes együtt élt a kaszírónéval. A katonai év alatt azonban Kaperi Béla kiábrándult a kaszírónéból s teljesen megszakított vele minden ismeretséget.

A kaszíróné azonban — úgy látszik — nem tudott oly könnyen felejteni. Amikor észrevette, hogy az ügyvédjelölt érzelmei fölött már nem rendelkezik, ő kezdett udvarolni, még pedig igen komolyan, hogy az ügyvédjelölt félni kezdett tőle. A kaszíróné állandóan kérte, sőt később már követelte is, hogy vegye feleségül. Az ügyvédjelölt erről hallani sem akart.

A katonai év letelte után Kaperi visszatuzott Nagyszalontára és ott tovább jelöltösködött.

A kaszíróné még ezután sem felejtette el s Debrecenből állandóan küldözgette a szerelmes leveleket, melyekre az ügyvédjelölt a meghatározottabb elutasító válaszokat adta.

Tegnap este 7 órakor *Zsámbolt Erzsébet* Nagyszalontára érkezett. Ismerete a viszonyokat s tudta, hogy az ügyvédjelölt *Hidas-utcán* lakik. A pályaudvarról bemenet egy piros papír csomagot vitt a kaszíróné. *Hidas-utca* sarkán megállott s várta az ügyvédjelöltet, aki csakhamar jött is. *Zsámbolt Erzsébet* a fiatal embert megszólította s előbb csendesen kérte, hogy ne taszítsa el s hogy vegye el feleségül. Az ügyvédjelölt azonban ismételt tagadó választ adott, mire a leány követelte, hogy vegye el feleségül. Az ügyvédjelölt megmaradt előbbeni álláspontja mellett s kijelentette:

— Nem tehetem!

— Nem? No akkor másé sem leszel.

Mondta a kaszíróné s a csomagból egy üveget rántott elő s annak tartalmát az ügyvédjelölt arcába öntötte. A fiatal ember a fájdalom következtében felsikoltott és segítségért kiáltott. Már az előbbi jelenetre is többen lettek figyelmesek s most ezek száma meg-tiszszereződött. Az összecsendült emberek felháborodtak a látottakra s a kaszírónót megakarták lincselni.

A kaszírónó tette elkövetése után futásnak eredt s előbb a csendőrségre majd a rendőrségre menekült. A rendőrségen kihallgatták a merénylőt s ott a fentieket mondta jegyzőkönyvbe. A kaszírónót, aki kezén megsebesült letartóztatták.

Dr. *Kapéri Béla* a bal arcán, a halántékán, bal szemén és nyakán szenvedett igen súlyos sérüléseket. Nagyváradról dr. *Waldmann Béla* szemorvos utazott ki, hogy ha megmenthető az ügyvédjelölt szeme akkor azt elősegítse. Az

orvosok véleménye szerint ha komplikációk nem állanak be, *Kapéri* felgyógyul.

UJDONSÁGOK

* **Személyi hir.** Dr. *Mayer László* városi tb. orvos nyári szabadságáról hazaérkezett s megkezdte működését.

* **A főgimnázium igazgatója itthon.** A nagyváradai premontrai főgimnázium igazgatója, *Novotny S. Alfonz*, a Balatonmelléki Szemesről tegnap hazaérkezett és eddigi helyettesétől, *Kiss Kolos* főgimnáziumi tanártól átvette igazgatói hivatalát.

* **Arany János-utca világitása és vízvezetéke.** A Teleky-utca és Beöthy Ödön-utca között nyitott Arany János-utcán már több ház kiépült, az új utca azonban még nincs rendezve; nincs kövezete s a vízvezeték és villamos világitás még nincs bevezetve az új utcába. Az új utca háztulajdonosai most azon kérelemmel fordultak a városhoz, hogy mielőbb lássa el az utcát a szükséges vízvezetékkel és villamos világitással s az utat rendeztesse. Mivel pedig ez évben a városnak nincsen fedezeté ezekre a munkálatokra, a szükséges 2252 koronát előlegezik a városi pénztár részére a munkálatok mielőbbi elvégzése céljából.

* **Az orvosok fizetése.** A községi és körorvosok fizetésének rendezése már befejezett dolog, azonban az egész országra szóló hatalmas munkával a miniszteriumban még nem tudtak elkészülni. A késlekedés miatt az orvosok szeptember elsején még nem fogják megkapni az állami fizetésüket. Erre vonatkozólag a belügyminiszter körrendeletet is bocsátott ki. A rendelet értelmében még szeptember 1-én a községek kötelesek fizetni az orvosokat.

* **Gyenge nyugdíjalap.** A megyei általános tisztújító közgyűlés alkalmával oly nagy számmal mentek nyugalomba a tisztviselők, hogy a részükre fizetendő nyugdíjak a megye nyugdíjalapját lényegesen megcsorbitják. A számvevőség most egyenesen attól tart, hogy a jelenlegi nyugdíjalapból jövőre nem lesz képes fizetni a vármegye. Erre való tekintettel a pénzügyigazgatóság javaslatot fog benyújtani a közgyűléshez, hogy jövőre a tisztviselők nyugdíjalapra másfél százalék pótdótot vessen ki a vármegye.

* **A megye nem tud fizetni.** Bihar-megye 1908. évi közszükségleti alapjának költségvetése a mai napig sem nyert végleges elintéztést. Mint az tudvalevő volt, a késlekedés miatt fennakadások állottak be. A megye nem tud fizetni. Szerencsére ezideig még csak az egyes tisztviselők számláinak kifizetése késlekedik, azonban, ha még tovább is fennmarad a költségvetés, nagyobb és kellemetlen zavarok is állhatnak be a vármegyén. A fizetés fennakadása minden esetre azokra az alapokra vonatkozik, amelyek a közszükségleti alapköltségvetésébe tartoznak, azonban így is lényegesen a megye életében.

* **Elhunyt városi tisztviselő.** *Bereczky Lajos* városi írnok vasárnap reggel elhunyt. A szegény városi tisztviselőt egy évvel ezelőtt nagyfokú idegbaj támadta meg s hosszabb ideig a nagyváradai elmeorvosintézetben ápolta. Pár hónappal ezelőtt jött ki a gyógyintézetből, de állását nem foglalhatta el, mert idegbaját nem tudták meggyógyítani. Nem régen újból beszállították az éghalottak közé, hol megváltotta a halál. Nején kívül négy k

gyermeke gyászolja. Temetése tegnap délután nagy részvét mellett ment végbe közönségtalálakásából.

* **Öngyilkos joghallgató.** A késő éjjeli órákban telefonon jelenti budapesti tudósítónk, hogy az Üllői-ut 12 szám alatt lakó pilismaróti dr. *Bozóky Lajos* harmadéves joghallgató, ki nagybátyjánál *Bozóky Káimánnál* lakott, ki a kultuszminiszteriumban jogügyi tanácsos, ma este agyonlőtte magát. Az öngyilkos fiatal ember halála általános részvétet kelt Nagyváradon, ki fia volt dr. *Bozóky Alajosnak*, a nagyváradai kir. jogakadémia igazgatójának.

* **A kamara értesítése.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 68491. VI. C. 1908. sz. leiratára való hivatkozással, van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a cs. és kir. közöshadügyminiszter ur, a közöshadsereg kisebb ruházati és felszerelési cikkek 1909. évi szükségletének szállítására pályázatot hirdet. A pályázati ajánlatok közvetlenül legkésőbb az 1908. évi október hó 9 napjának déli 12 órájáig a közös hadügyminiszterium iktató hivatalánál nyújthatók be. Mivel a t. címet azzal értesítjük, hogy a szóban levő árlejtési hirdetmény közelebbi feltételei a kamarai irodában a hivatalos órák alatt d. e. 8. d. u. 1 óráig megtekinthetők Nagyvárad, 1908. augusztus hó 24. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara: *Huzella Gyula*, kir. keresk. tanácsos, elnök. Dr. *Sarkadi Lajos* titkár.

* **A kórház kitélepitése.** Köztudomásu, hogy a megyei kórház kitélepitési ügye a megvalósulás stádiumában van. Most amikor minden lépést megtettek, hogy a megye egy új modern kórházat nyerjen s már a telekvásárlásnál tartanak a megyei főjegyző *Keszthelyi Zoltán* terjedelmes memorándumot készített, melyben fölöslegesnek mondja a kórház kitélepitését és azt hangoztatja, hogy a központi kórház helyett fejlesszék a vidéki egészségügyi viszonyokat, létesítsenek járási kórházakat. A részletes memorándumot, mely alapos indoklással van ellátva a főorvos kapta kézhez véleményezés végett. Dr. *Móricz Ernő* áttanulmányozta a főjegyző memorándumát s arra most készítette el a cáfolatot. A főorvos eme munkájában részletesen kifejti, hogy a kórház nem szabad szétosztani s az csakis központi rendszer alapján valósulhat meg. A főorvos eme válasza a memorándumra az e hó 30-án tartandó közegészségügyi bizottsági ülésen fog napirendre kerülni. A két megyei főtisztviselő ellentétes véleménye igen érdekes vitákat fog provokálni az ülésen, mely elé nagy érdeklődéssel tekintenek megyeszerte annál is inkább mert ekkor még egy másik fontos előterjesztése is napirendre kerül a főorvosnak. Ez a javaslat pedig a tudóvész ellen indítandó megyei akció programja.

* **Az italmérési üzletek forgalma.** Nagyvárad város területén levő italmérési üzletek előrelátható forgalmát feltüntetve az 1909. 1911. évekre szóló illetékkivetés alapjául szolgáló összeírási jegyzék az 1899. évi XXV. t. c. végrehajtása iránt a m. kir. Pénzügyminiszter ur által 64758—1899 sz. alatt kibocsátott rendelettel kiadott utasítás 17. § a értelmében a városi székház közigazgatási kiadóhivatalában (I. emelet 24. sz. a.) a f. évi augusztus hó 21. napjától ugyanazon hó 29. napjáig bezárólag terjedő 8 napi közszemlére kitétetik. Mivel az érdekelteket azzal értesítem, hogy ezen forgalmi javaslatot feltüntetve összeírási jegyzéket a fentebb jelzett helyen és határidőben, a hivatalos órák alatt megtekinthetik s abban kiűntetett forgalmi adatokra nézve észrevételeiket a hivatalomnál írásban benyújthatják, Nagyvárad, 1908.

augusztus hó 18-án. *Bordé Ferenc* h. polgármester.

* **Kellemes szórakozás.** *Fülöp István* az Európa szálloda tulajdonosa kellemes meglepetésben részesíti vendégeit. Nap-nap után s esténként mozgó fényképes előadásokat tart, szép időben gyönyörű, Nagyváradon csaknem egyedül álló kertjében, kedvezőtlen idő esetén pedig a tágas étteremben. Hetenként háromszor újváltoztatásos műsor. Nagyszerű magyar konyha. *Saját termésű borok és állandóan finom csapolt Dröher sör. Belépti-díj nincs. A zenét Pócsi Laci hírneves zenekara szolgáltatja.*

x **MOLNAR H.** Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és thea-sütemény kapható. Telefon 395.

Az új helyzet Marokkóban.

Marokkóban a helyzet most a legbonyolultabb. Abdul Aziz szultán veressége kihatással lesz a továbbiakra az kétségtelen. A jelenlegi állapotok azonban semmiesetre sem maradnak meg. A tegnapi és tegnapelőtti események az európai hatalmak figyelmét Marokkó felé irányították s most már csak napok kérdése, hogy beavatkozás után mi fog történni az nagyon kétséges, mert az együttes eljárást bármennyire is hangoztatják mégis vannak olyan hatalmak, melyek külön uton fognak haladni ami konfliktust is idézhet elő.

A legújabb eseményekről a következőket adjuk:

Abdul Aziz marokkói szultán csufos veressége alacsony megváltoztatta a helyzetet Marokkóban. Muley Hafid ellenszultán csapatai győzedelmesen vonulnak előre s el foglalják a legfontosabb erődítményeket és városokat.

Páris, augusztus 24.

A »Temps« írja: Európa, Németországot sem véve ki, eddig Abdul Azizt tartotta az egyetlen törvényes szultánnak és ennek veressége miatt nem szabad megváltoztatnia ebbeli álláspontját. Ha azonban Abdul Aziz nem volna képes erejét összeszedni és feladná a küzdelmet, ez esetben nem egy vagy két hatalom hanem csakis egész Európa ismerhetné el Abdul Aziz riválisát.

Páris, aug. 24.

A »Matin« jelenti, hogy a kormány tegnap este táviratot kapott Kazablankából, mely szerint Abdul Aziz Settatba érkezett. Az Echo de Páris tudni véli, hogy a francia kormány nem fog vonakodni szultánnak elismerni Muley Hafidot. E tekintetben azonban nem fog külön eljárni, hanem az algezirászi egyezményt aláíró hatalmakkal és Spanyolországgal fog megállapodásra jutni.

Tanger, aug. 24.

Abdul Aziz Et Mokri Ben Sliman és a budzabi mara bu kíséretében Settatba érkezett, ahonnan Casablanca-ba megy. Abdul Aziznak hír szerint az a szándéka, hogy a Szíriában lévő Damaskusba megy, csak ha a körülmények engedni fogják, tér ismét vissza Marokkóba. Erremiki kaid ostromolja Arzillát.

Muley Hafidot szultáná kiáltották ki.

Berlin, augusztus 24.

A Lokalanzeiger jelenti Tangerből: Muley Hafidot tegnap este hat órakor itt ágyudörgés közepette törvényes szultánná kiáltották ki. A lakosság öröme igen nagy és általános a dolgok ilyen fordulata fel tt.

Tanger, augusztus 24.

A város körül levő törzsek ama tenyegetésére, hogy megtámadják a várost, ha ez nem proklamálja Muley Hafidot szultánná, a tangri előkelőségek gyűlést tartottak a mecsetben, hogy a proklamációról tanácskozzanak. Muley Hafid képviselője, El Menebi, akire Muley Hafid a külügyminiszteri teendőket látszik bizni, az angol követség tanácsára kérte a proklamációnak néhány napra való elhalasztását, hogy Abdul Aziznek ideje legyen esetleg lemondani. A marokkói előkelőségek az azonnali proklamáció mellett voltak. Abban történt megegyezés, hogy El Menebi, valamint Abdul Aziz képviselője, El Gebbas Renault francia követhoz mennek és tőle kérnek felhatalmazást Muley Hafid azonnali kikiáltására. Renault e kívánságot azonnal közölte Abdul Aziz hivatalnokaival, akik tovább folytatják működésüket.

Tanger aug. 24.

A mecsetben tartott gyűlésen megegyezés történt arra nézve, hogy a rend megzavarására irányuló mindenemű kísérlet megakadályozandó, az eddigi regime hívei nem üldözendők és az eddigi szultán hivatalnokai megmaradnak állásaikba. Savilla spanyol ügyvivő részt vett a delegátusok és Renault követ tanácskozásain. Utóbbi köszönetet mondott a delegátusoknak eljárásukért és kijelentette, hogy dinasztiai kérdésekben nem interveniálhat. Renault tudomásul vette az idegen koloniák biztonságára és a rend fenntartására vonatkozólag tett ígéreteket. Sadilla szintén köszönetet mondott a delegátusoknak és Renault kijelentéséhez teljes mértékben csatlakozott. A kijelentés után El Gebbas és El Menebi visszatértek a mecsetbe, a hol a lakosság lelkesedések közben Muley Hafidot szultánná proklamálták. A nép öröme általános: 300 benszülött a német követség előtt lelkesedéssel tüntetett. A szultán képviselőjének első lépését a francia követtel szemben való barátságos aktusként fogják fel.

Tanger, aug. 24.

Az itteni hatóságok valamennyi kikötő városhoz táviratot intéztek, amelyben közlik Muley Hafidnak Tangerben történt proklamációját és követésre szölik fel őket.

TÁVIRATOK.

Magyar értékpapírok francia piacon.

Budapest, aug. 24. A francia pénzügyminiszter Budapestről elutazott. Az elutazás után Széll Kálmán beszélgetett egy újságíróval, akinek olyan nyilatkozatot tett, hogy valószínűnek tartja, miszerint sikerül magyar értékpapírokat jegyeztetni a francia tőzsdén.

A zágrábi hazaárulás.

Zágráb, aug. 24. A hazaárulás ügyében megindult vizsgálat során ma letartóztatták Palicsevics tanítót és Radnovics kereskedőt.

Parasztpárt Balmazújvároson.

Balmazújváros, aug. 24. Achim L. András vezérletével ma itt a parasztpárt gyűlést tartott. A gyűlésből kifolyó-

lag táviratilag üdvözölték a királyt. A táviratban kérték ő Felségét, hogy az általános válasz ói jogot a paktum 8. pontja értelmében adja meg.

IRODALOM.

Tanítók évkönyve

Szerkesztette *Wohlmut* Ernő fővárosi tanító, kiadta a Szent István társulat. — Ára 1. korona.

A most megnyíló új iskolai tanévre már megjelent a Tanítók naptára, mely messze-tulemelkedik az ilyen természetű kiadványok sablonos mértékén. Cikkeit *Prohászka, Gieswein, Göröcsöni, Pacséri, Ember, Erdösi, Wohlmut* stb. írták, ez elég garancia a tartalom kiválóságáról. A tanítókat közelebbről érdeklő praktikus irányú közleményeit Wohlmut állította össze. Tartalmából kiválik egy teljes kötetekkel ellátott vezérkönyv a módszer énektanításhoz, — mely tanítóknak jó szolgálatot tehet.

Az ügyesen összeállított, gazdag tartalmu évkönyvet melegen ajánljuk tanítóink fiyelmébe.

TANÜGY.

Katholikus tanítók hódolata.

A Magyarországi Katholikus Tanítók Országos Bizottsága szombaton tartotta meg rendes évi közgyűlését Budapesten.

A közgyűlést megelőzően a bizottság diszgyűlést tartott abból az alkalmából, hogy a katolikusok feje, X. Pius pápa, most tartja meg aranymiséjét. A hódoló gyűlést dr. Szentgyörgyi József Károly apát, egyházi elnök nyitotta meg nagyszabásu beszéddel.

A zajos tetszéssel fogadott beszéd után Bertalan Vince ismertette a pápa életét s felolvasta azt a hódoló feliratot, amelyet áldozásának 50 éves jubileumára a magyar kath. tanítók küldenek. Utána Pfeiffer József pece-szentmártoni tanító, lapunk munkatársa szavalt el szép ünnepi ódáját, amelyet a megjelentek hosszas tapsokkal jutalmaztak. Végül lovag Ember Károly világielőök, rövid beszédben megemlékezett a magyar kath. tanítószeg hódolatáról a pápa szent személye iánt. A gyűlést a Szózat fejezte be.

Rövid szünet után dr. Szentgyörgyi József Károly elnök megnyitotta a rendes évi közgyűlést. Dr. Vass József a felnőttek oktatásáról értekezett, Friedrich (Göröcsöni) István pedig ugyanarról a patronázssokkal kapcsolatban. Michalicska János, Szamborovszky Rezső nagyváradi tanító a nyugdíjreformról, Kóródy Miklós, Guzsvencz Vilmos és Keményffy Dániel szintén pedagógiai kérdésekkel fejegettek. Ember Károly lovag volt az utolsó előadó, aki tárgyalta azt a kérdést, hogy a katolikus népoktatás intézői mit tegyenek a felnőttek oktatása ügyében, hogy mennél több irástudatlan irni és olvasni megtanulhasson.

Szöjdtanfolyam Nagykárolyban. A nagykárolyi Szöjdtanfolyam, amelyet gr. Károlyi Gyuláné támogatásával rendezett a kézimunkára nevelő orsz. egyesület f. hó 18-án kiállításal és mert ez az 50. kuzus, jubileumi ünnepsé-

gekkel zárul. A tanfolyam négy hétig tartott, 30 vettek azon részt, közülök egy képezdei tanár, 9 polg. isk. tanár s 5 tanítónő. Nagyváradról Bodnár János községi tanító. A tanfolyamot mintaszerűen Ditz Elek fővárosi tanító vezette s tekintve a rövid időt, bámulatos eredményt ért el úgy a papir-, mint az agyag- és fa munkákban. A jubiláris ünnepség műsorát így állították egybe:

1. Gróf Károlyi Gyula megnyitó beszéde.
2. Bodnár János nagyvárad községi tanító üdvözlő beszéde a tanfolyam hallgatói nevében.
3. Minta-tanítások a slójd köréből. Tanítanak papirmunkát Tóth Ilona felsővisói áll. tanítónő; agyagmunkát Tóth István iglói polg. isk. tanár; fa munkát Apró György újvidéki igazgató.
4. Guttenberg Pál slójd-igazgató összefoglaló előadása.
5. Hymnus.
6. Gróf Károlyi Gyula záróbeszéde.
7. A kiállítás megtekintése.

Az ünnepségen a kultusz és földmívelésügyi miniszterek képviselői is jelen lesznek s Nagyváradról Réz Mihály tb. tanácsos, felügyelő igazgató vesz részt.

Igazságszolgáltatás.

Egy ember tragédiája.

Körü belül három évvel ezelőtt egy biharmegyei oláh községben a tanítónak mind az öt gyermeke megbetegedett. A tanító — ki nagy családját amugy i csak nagy nehezen tudta elkartani — ilyen formán nehéz anyagi helyzetbe jutott és két oláh gazda jóállása mellett 120 korona kölcsönt vett fel egy nagyvárad pönzintézetnél. Ez a szegényember, kinek becsületességéről és megbízhatóságáról nemcsak falubeliek, hanem előjárói is meg vannak győződve, mindenkor eleget tett fizetési kötelezettségének, a terminusokat pontosan megtartotta, törlesztett és fizette a kamatokat.

Múlt év november hó 1-én a tanítónak körülbelül 4 hétre távoznia kellett községéből, de miután az időközben 90 koronára csökkent váltó tartozása ugyanazon hónap 10-én esedékessé vált, egy a saját neve aláírásával ellátott váltót és a törlesztésre elegendő pénzt hagyott feleségénél azzal az utasítással, hogy a váltót a kezesekkel kellő időben irassa alá és az esedékesség napján rendezze a törlesztést.

Ezt megelőzőleg azonban a tanító az egyik kezesével feszült viszonyba került.

Ugyanis azt akarta az egyik kezes, hogy öt éves fiát vegye fel a rendes tanulók közé, mit a tanító hivatkozván a fennálló rendeletre, hogy még nem tanköteles korban levő gyermeket fel nem vehet az iskolába, megtagadott.

Ilyen körülmények között ment el a tanító neje a kezeshez, hogy az új váltót írja alá. A kezes durván elutasította az asszonyt, a másik kezes pedig csak abban az esetben volt hajlandó a váltót aláírni, ha a másik kezes is aláírja.

Az asszony szorongatott helyzetében kétségbe esett lépésre hátrózta el magát.

A két kezes nevét ráhamisította a váltóra és ezzel a hamisított váltóval prolongált.

A pönzintézet azonnal rájött a hamisításra, és anélkül, hogy feljelentést tett volna, felmondta a kölcsönt.

A szerencsétlen asszony erre táviratilag hívta haza férjét és anélkül, hogy a hamisított

váltóról egy szó említést tett volna, kérte férjét hogy a váltót fizessék ki. A tanító tényleg eladta és részben elzálogosította ingóságai nagyrésztét és kifizette a váltó teljes értékét, de ellejeztette a váltót visszakövetelni és a pönzintézet — hogy — hogy nem, az egyik kezesnek küldte azt el, kinek első dolga volt a váltót az ügyészségre vinni és ott megtette a feljelentést *magánokirat hamisítás* címen a szerencsétlen tanító ellen (Btk. 401. §)

A vizsgálóbíró az előnyomozat során beidézte a tanítót, — ki miként említettük, a váltó hamisításáról mit sem tudott.

Elképzelték, mekkora volt a tanító meglepetése, midőn megtudta, hogy mivel van vádolva és mikor a vizsgálóbíró által felmutatott váltón felismerte a felesége írását.

A tanító, csak hogy nejét, öt gyermekének anyját a szegényről megmentse, magára vállalta a vádat és következményeit.

Ezt a bűnpört tárgyalta ma a nagyvárad kir. törvényszék büntető osztálya. Elnök: Millye Gyula, szavazó bírák: Petrőczy és Ember törv. bírák voltak. A közzéadott dr. Szolnok Jenő kir. ügyész képviselte, míg a védelmet dr. Fráter Pál ügyvéd látta el. Írásszakértőkül be voltak idézve: Böszörményi Géza és Szücs Izsó.

A tárgyalás folyamán egymást érték a legszivfacsaróbb jelenetek, a tanító és neje elmondják nyomoruságukat és tudatlanságukat és állítják, hogy soha senkinek egy fillért kár nem okoztak.

Ekkor az asszony egész váratlanul *bevallja*, hogy a váltót ő hamisította és férje csak azért vállalta magára, hogy őt a börtöntől megmentse. Ő azonban nem tudná elviselni, hogy férje, aki becsületben észült meg — ártatlanul az ő jóhiszemű könyelműsége következtében — börtönben sanyalódjon.

Miután az írásszakértők megállapították, hogy tényleg az asszony hamisította a váltót, a királyi ügyész a tanító ellen eljuttatja a vádat és a tanító neje ellen enyhe büntetést kér.

Ezután dr. Fráter Pál ügyvéd beszélt. Beszédjének hangjából kitetszik a meggyőződés. Meggyőzi a bíróságot arról, hogy a váltóhamisítás csak jó hiszemű végzetes tévedés. Ha az asszony nem hamisította volna a váltót, a kezesek így is felelősek lettek volna az esedékessé vált váltó összegért. Meggyőzte a bíróságot arról, hogy kára sem a pönzintézetnek, sem pedig a kezeseknek nincs. Kéri a törvényszéket mentse fel a vádlottat.

A királyi törvényszék a védő érvelését magáévá tette és a vádlottat *felmentette*.

A tanító és neje ott a tárgyaló teremben egymás nyakába borulva zokogtak . . .

A jelenvolt ügyvédek — írásszakértők hozzájuk mentek, üdvözölték őket és kezeiket szorongatták.

A királyi ügyész felebbezett — mert ez törvényszabta kötelessége.

Egy negyed óra múlva láttam a tanítót és nejét az utcán, a mint busan lehajtott fővel bementek a — templomba . . .

NYILTÉR.

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyílt meg az Európa remek herthelyisége. Kétúton egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős saját te méssé, keltető borával, finom Dreher sörral szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékelték. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű herthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Dr. L. E. (Helyben) Kérdezősködésére kijelentjük, hogy Kréhn János nem tagja szerkesztőségünknek.

REGÉNYCSARNOK.

A P É N Z.

Írta: C. V.

(Folytatás.)

11

IX.

A páciensek.

Goldstein hazaérve, egy halom levelet talált íróasztalán; valamennyit ezuttal elolvasni nem lesz ideje, miután még néhány egyénnel kell értekeznie, kik az előszobában várakoznak. Csak rátekinthet tehát a különböző pecsétek monogramjaira, s az intímusok leveleit külön osztályba helyezze. Az ismert monogrammok közt volt egy S-be fűlt Z, mely azonnal magára vonta figyelmét.

Dr. Szivesi, ki most Bécsben lakik, csak nagy üzletekkel foglalkozik, de nagy üzletek csak ritkán, s nehezen sikerülnek. Goldstein nem vélte tehát megvetendőeknek alsóbb rendű klientséit sem. Főlkelt székéről s kiszólt az ajtón.

Legelőször is egy vézna ember lépett be; sápadt arca elárulta, hogy többet éjszakázott életében, mint pihen.

— Nos bankár ur, hát cserben hagyta-e a makk hetes? kérdé mosolyogva Goldstein.

— De hogy hagyott, de tartok tőle, hogy cserben hagyok legjobban kundsajtjaim, miután aggasztó hírek keringnek a városban, hogy a rendőrség fölkeresné a játéktermet s lefoglal mindnyájunkat.

A keringő hírek nem egészen alaptalanok, jegyzé meg Goldstein, lehető legkomolyabb arcot vágva, sőt mint nyomára jöttem, szerdán vagy pénteken . . .

— A fenyegető veszélyt ön tán elháríthatná . . .

— Nem mondom, hogy nem . . . ha . . .

A bankár öt tizest nyomott Goldstein markába, mely a bankóknak gépszerűleg föltartult s aztán becsukódott.

— Ez éppen elég lesz az illetőnek, de hol maradok én . . .

A vézna ember egy sóhajjal társzájába nyult, s még két tizest nyujta át.

— Most már biztonságban lehetnek önök, teljes biztonságban a jövő hó végéig, értsen meg jól: július végéig kezeskedem, azontul nem.

A bankár üdítő megnyugvással távozott. Most egy kövér magyar ember lépett be, izgatottan, aggodalmakkal szívében és vastag verejték csöppekkel homlokán.

— Mondtam a zsebmetsző kártyáoknak, kezdé meg, hogy ne szükmarkoskodjanak a száppal, de egyik sem akart semmit sem adni Smulinak, s mint nesztét vettem. Smuli most cikket írt egy német lapba, mely az egész kártya kompániát ország-világ előtt kompromitálni fogja . . .

— Ön nesztét vette a megjelenő cikkeknek, s én a kompromitáló cikket vettem meg barátaim érdekében, mond Goldstein.

S ezzel kihuzván íróasztala fiókját, egy iratott mutatott elő, melyben részletesen a játékosok viselt dolgai voltak följegyezve, s aláhuzva, s ritkított kövér betűkkel a Csukási neve.

— Áldja meg az Isten, bölcs intézkedésért, mivel tartozom?

— Husz forintot fizettem a cikkért.

Csukási harminc forintot nyujta át.

Alig hogy Csukási kilépett a szobából, egy mellék ajtón Smuli lépett be.

— Mivel díjazták volna cikkeért a szerkesztőségénél? kérdé Goldstein nevetve.

(Folyt. köv.)

A szerkesztőségért felelős

Dr. VUOSKICS GYULA.

Házassulandók figyelmébe!

Mengasszonyi kelengyét Vász-
nat és Fehérneműt csakis a

Strohmayer Pál

cégtől vegyünk!

Raktár: Nagyvárád, Szent László-tér 1. szám.
a kishíd mellett.
Telefon 166. Telefon 166.

Klein Testvérek

angol vászon- és zefírek francia pouplin
és delin, Sveici hímzet batiztok, Tüll és
esipke szöveteiket fellüő olcsó árban áru-
sítjukel, bordür Volin 27 kr. blus zefir 25 kr.
Zöldfa-utca elején Hadsz féle helyiség.

Székely Imre

elsőrangú uri- és női fehérnemű
tisztító intézete

Nagyvárád Színház-utca 4.

Mant Frigyes

üveg- és porcellán kereskedése Nagyvárád,
Kossuth-utca, Mezey-ház.
Telefon szám: 474.

Alapított 1890.

Rosenzweig Róza

Párisi mellfűző műterme

Nagyvárád, — Telefon 632. — Rákóczi-ut 3.

Bartos M. és Ésa

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 2. Bazár-épület.
Kizárólagos harisnya és ernyő különlegességek. —
Állandó nagy raktár férfi-, női- és gyermek-har-
isnyákban s keztyükben a legegyszerűbből a leg-
finomabbig, továbbá eső- és napernyők. — Foly-
tonos újdonságok! — Javítások gyorsan eszközöl-
tetnek. — Pontos kiszolgálás. — Szolid árak. —

SEBŐ IMRE könyv- és papirkereskedő
NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT.

Preis R.

Puplan, madrac, szalmaszakok, pap-
lanlepedő, párnahuzat toll állandóan
kapható az ágynemű raktárban
Kossuth-utca 12.

Mengasszonyi kelengyét elkészít
ugyszintén művészi kézimunkákat

Kronemer Testvérek

Nagyvárád, Bizar épület
színházzal szemben.

Konács József

katonai- és polgári cipész.
Ortophéd munkák.

Nagyvárád, Beöthy Ödön-utca 35.

Közgazdasági Bank Részvénytársaság Nagyvárádon.

Belépési felhívás.

A Közgazdasági Bank Részvénytársaság (Teleky-utca 10) üzlet helyiségében **1 koronás** szövetkezetet alkit.

»Közgazdasági Koronás Takarék és Hitel szövetkezet« címmel, október hó 1-től kezdődő 3 évi időtartamra.

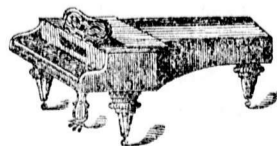
A beiratások üzletrészenként 20 fillér beiratási díj lefizetése mellett a Közgazdasági Bank részvénytársaság (Teleky-utca 10) üzlethelyiségében és a körözött aláírási ivenek eszközölhetők.

A heti egykoronás üzletrészek beszedését minden helybeli szövetkezeti-tag lakására küldött óvadékkal bíró pénzbeszedő, szolgálja eszközli. A vidéki szövetkezeti tagok befizetéseket a postatakarék pénztári útján portó mentesen teljesíthetik,

Nagyvárád, 1908. augusztus 18-án.

Közgazdasági Bank R.-T.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű zenekedvelő közönséget, hogy a Szent János-utcai 1. sz. alatt levő raktárban nagy választékban vannak 252.

ZONGORÁK
és
PIANINOK

eladásra, hangversenyre, estélyekre ugy-
szintén

havi bérletre igen olcsó árban
számítva. — A nagyérdemű közönség
pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Özr. Mustó Jánosné.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Kolozsvár.

Verseny tárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Nagyvárád állomásán létesítendő fűtőházi irodáépület előállítására céljából szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta az esetleg elrendelendő munkák egységárjegyzéke és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafentartási és építési osztályánál (Bocskay tér 4 sz. II. emelet 52 ajtó sz.) valamint a nagyváradi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlat-tilhez szükséges nyomtatványok díjtalanul megszereshetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzá tartozó mellékleteket szabályszerű okmánybéllyel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két manu előttemezése mellett alá kell írni és az ajánlatot mellékleteivel pecséttel ellátott fonállal kell összefűzni.

A szabályszerűen kállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sértetlen borítékban kell elhelyezni és legkésőbbben 1908. évi szeptember hó 4-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztárába (Bocskay-tér 4. sz. földszint) letenni.

Az ajánlat borítékát következő teirással kell ellátni:

Ajánlat a 28060—908 II. számú verseny-tárgyalási hirdetésben kiírt munkálatokra.

Ajánlattevő köteles bánatpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5 százalékát készpénzben vagy biztosítékképpen értékpapirokban hivatkozással a jelen hirdetés számára legkésőbbben az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. évi szeptember hó 3-án déli 1 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztárába (Bocskay-tér 4. sz. földszint) letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapirokat a budapesti áru és értéktőzsdén legutóbb jegyzett, de a ne értékét meg nem haladó ártól am szerint számított.

Csak szabályszerűen kállított, pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és az összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bánatpénz nélkül, vagy elkésve benyújtott valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előírt módon tesznek, vagy amelyből valamely melléklet hiányzik, nem vesszünk figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1908. évi szept. hó 4-én déli 12 órakor fogjuk felbontani, amikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1908. évi szeptember 15-ig történik döntés és az ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a szóban forgó ipari munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ilyen ipari képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

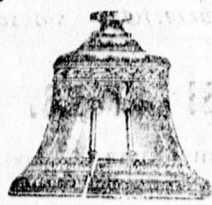
Az ajánlattevők, vagy megbízottjának ipari képesítésére és a cég bejegyzésére vonatkozó adatok az ajánlatokban feltüntetendők és igazolandók.

Azon ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével e ideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara biznyalával igazolni, a melyhez vállalatuk teljes szeriart tartoznak.

Afúlirott üzletvezetőség fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Kolozsvár, 1908. évi augusztus 18.

Az üzletvezetőség.

STERN JAKAB

első nagyváradai villanyerőberendezett rez és harang-öntője, épület, díszbádógos és vízvezeték felszerelő.
Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.
Városi és vidéki telefon 194.

Készít ércárut, gépfelszereléseket, féni és sárgaréz, nyersöntvények, bármilyen műcse-

gök, harangok, szivattyúk, fecskendők, víz- és gőz-vezetékekhez szükségeltető sárgaréz és fémmunkákat, mindennemű épület és díszműbádógos munkákat, víz-vezetési berendezéseket. Saját találmányu és a m. kir. József-műegyetem által engedélyezett ACETYLEN fejlesztő készülékeimmel felszerelék városok, kastélyok, szállodák, vendéglők és magánlakásokat.
Költségvetést bármely szakra díjmentesen eszközök.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Arad.

23566—1908. II. sz.

Versenyárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli egységáras versenyárgyalást hirdet:

A Petrozsény állomás mellett létesítendő petrozsényi tároló és rakodó vágányhálózat részére összesen mintegy 82600 köbméter teljesítendő földmunka és 6500 köbméter sziklarepszítés végrehajtására.

A pályázati feltételek, a szerződés-tervezete, az ajánlati minta és az ajánlati költség-számítás a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége pályafenntartási osztályában (II. osztály) és Petrozsényben a petrozsényi osztálymérnökség irodájában kettő korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő összeg előzetes megküldése után királyi postán is megkaphatók. Az építmenny tervét a pályafenntartási osztálynál és a petrozsényi osztálymérnökségnél megtekinthetők. — Ugyancsak az említett hivatalnál megtekinthetők: a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltétlfűzet általános határozatai és a feltétlfűzetek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszereshetők.

Ajánlat csak az összes föld és sziklamunka végrehajtására tehető.

A talaj minőségéről ajánlattevő a helyszínen az eszközölt bányafeltérés és próbagödörök megtekintése által meggyőződést szerezhet és ily kutatást maga is végezhet. Azért, hogy a talaj minősége a hivatalosan megállapított minőségnek ott is megfelelő-e, hol hivatalos részről furás nem történt, szavatosság a vállalkozóval szemben nem vállalható.

Az ajánlatot 1 koronás magyar okmánybéllyel az ajánlat mellékleteit, valamint pályázati feltételek, szerződés tervezet és költség-számítást pedig ívenként 30 filléres magyar okmánybéllyel ellátva, lepecsételt borítékban a következő felíráttal:

Ajánlat a 23566 908. sz. versenyárgyalási hirdetés alapján a magyar királyi államvasutak petrozsényi tároló és rakodó vágányhálózatára kell benyújtani vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1908. évi szeptember hó 1-én déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség általános osztályának (I. oszt.) főnökéhez.

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leletével a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában azonnal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok feletti döntés határideje a pályázati határidőtől számított 15 napban állapíttatik meg.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon vagyis 1908. évi augusztus hó 31-én déli 12 óráig a pályázóknak 8000 azaz nyolcezer korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtő pénztárána, hivatkozással a hirdett versenyárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni, mely bánatpénz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque-forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is lehetetik.

Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó, hanem igazolásul csak a bánatpénz feladását bizonyító postai feladó-vevény vagy esetleg a letéti jegy közjegyzőileg hitelesített másolata melléklendő.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul

kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított, vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz előlegesen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Arad, 1908. augusztus hó.

Az üzletvezetőség.

M. kir. áll. vasutak Budapest balparti üzletvezetőség

26482—1908. sz.

Pályázati hirdetmény.

A vonalainkon az 1909. évben, esetleg a következő 1910. és 1911. években is szükség-lendő különféle pályafenntartási keményfák szállítást biztosítani ohajtván, azok szállítására nyilvános pályázatot hirdetünk.

A megközelítő szükséglet a következő:

Tölgyfa deszka — — — — — 44 m³.

Faragott tölgyfa 4 méter hosszúság — 312 >

> > 4 m. hosszúság 7 m. ig 389 >

Kerítési oszlop tölgyfából gömbölyű 2560 db.

> > faragott — 1750 >

Tölgyfa palló — — — — — 190 m³.

Az ajánlatok f. évi szeptember hó 10 én déli 12 óráig üzletvezetőségünk I. általános osztályánál (Teréz körút 62. sz., I. emelet, ajtó 5) adandók át, a bánatpénz ugyanott a gyűjtő-pénztárnál f. évi szeptember hó 9-én déli 12 óráig teendő le.

A részletes pályázati feltételek, nem különben a megközelítőleg szükséges mennyiségről szerkesztett méretjegyzék és ajánlati űrlap valamint üzletvezetőségünkél megtekinthetők, üzletvezetőségünk általános osztályában (Teréz körút 62. sz., II. emelet, 4. ajtó) pedig megszereshetők.

Az üzletvezetőség.

Magyar királyi államvasutak.

170964—1908. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságánál egy napibéres gépfelvigyázói állás üresedett meg, melyre 4.50 korona napibér van egybekötve s e mellett megfelelő szolgálattal után a magyar királyi államvasuti alkalmazottakra megállapított B. táblázat 9. fizetési csoportjának I. ső fizetési fokozatába évi 1200 korona fizetés és 500 korona lakáspénzzel II. osztályu gépfelvigyázóra végleges minőségben való kinevezés helyeztetik kiállításba.

A pályázóktól megkívántatik, hogy a magyar állampolgárságon, 35. életévet meg nem haladó életkoron, hatóságilag igazolt kifogástalan erkölcsi magaviseleten, a véderő kötelezettség teljesítésén ép és m. kir. államvasuti pályaeorvos által igazolt egészséges testszervezeten, végül a középiskolák vagy az e-zekkel egyenlő rangú iskolák négy alsó osztályának sikeres elvégzésén kívül a gépkezelői vizsga letételét valamint a gyenge és erős villamos áramu vezetékek és berendezések szerelésére vonatkozó szakismeretek és gyakorlati tapasztaltságukat hiteles okmányokkal igazolják.

Felhívjuk mindazokat, a kik erre az állásra pályázni ohajtanak, hogy pályázati kérvényüket »A magyar királyi államvasutak igazgatóságának Budapestben« cím alatt legkésőbb 1908. évi szeptember hó 15 ig terjeszszék be. Az ezen határidőn túl beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Budapest, 1908. augusztus havában.

Az igazgatóság.

FOGAK

3 koronától feljebb; csapfog 5. korona és 8 korona,

aranyfog 16, 18, és 20 korona. Vállal minden e szak-

mába vágó munkát olcsó árban és jótállással

FOGMUTEREM Nagyvárad, Rákóczi-ut 22.

Sebő Imre

könyv- és papírkereskedő

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

Ajánlja a következő törvénykönyveket az érdeklődők szives figyelmébe:

A büntetőtörvények és a bünvádi perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról szóló t.-c.

A végrehajtási eljárásról szóló 1881: LX. t.-c. módosítása és kiegészítése.

Az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézettről szóló törvényekik.

A közegészségügy rendezéséről szóló 1876: XIV. t.-c. módosításáról.

A szeszadóról, valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesztő megadóztatásáról szóló t.-c.